

Lakialoite 38

Jorma Kukkonen /sd ym.: Lakialoite laiksi vähittäiskaupan ja eräiden työliikkeiden liikeajasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Hallitus on esittänyt säädettäväksi uuden lain vähittäiskaupan ja eräiden työliikkeiden liikeajasta. Tämän mukaan joustavoitettaisiin edelleen 1.9.1994 voimaan tulleen liikeaikalain säädöksiä niin, että vähittäisliikkeet saisivat olla avoinna vuoden jokaisena päivänä klo 7:n ja 21:n välisenä aikana kirkollisia juhlapäiviä, vapunpäivää ja itsenäisyyspäivää lukuun ottamatta.

Mielestämme voimassa olevan lain sallimat liikeajat ovat riittäviä eli arkisin kello 7—20, lauantaina klo 18:aan, onhan liikkeenharjoittajilla oikeus tämän lisäksi pitää kaupan osapuolten sopimina kuutena sunnuntaina vuodessa sekä joulukuun sunnuntaina liikkeensä avoinna klo 10:n ja 18:n välisenä aikana. Kaupan osapuolten kesken sovittavien kuuden sunnuntaipäivän sijoittamisessa on ollut vaikeuksia, eikä joulukuun sunnuntaiden hyväksikäyttö kaupan koko kentässä ole sujunut kaikkia tyydyttävästi, elintarvikeliikkeiden tarvitessa joulumyyntiään varten korkeintaan kahta joulua lähinnä olevaa sunnuntaita. Ko. kuusi sunnuntaipäivää voidaan sijoittaa myös kesäajalle matkailullisista tms. syistä.

Lain toimivuuden kannalta on vuonna 1969 ahtaaksi tarkoitetun poikkeuslupasäännösten käyttö muodostunut viime lainmuutoksen jälkeen ongelmalliseksi. Lääninhallituksiin siirretty menettely on tuonut useita vääristymiä, joita eduskunta ei lakia säätäessään vuonna 1994 tarkoittanut. Laatiessaan ahtaat poikkeuslupien myöntämisedellytykset ei eduskunta suinkaan tarkoittanut lääninhallitusten laajentavan lain sovelluskenttää. Kun lähes 2/3 myönnettyistä poikkeusluvista on messu- ja näyttelylupia, joiden tarkoituksena on sallia näyttelyn ohessa korkeintaan pienimuotoinen asiaan liittyvä arvotaan vähäisten tavaroiden myynti, on näiden lupien pitäminen lääninhallitusten ratkaistavina raskasta hallintokäytäntöä. Tämän johdosta esittelytarkoituksissa järjestettävien näyttelyjen tms. tapahtumien oheismyynti voidaan kernaasti

siirtää nykyisen lain 4 §:n 2 momentissa olevan valtuutuksen yhteyteen poliisipiirin päälliköille. Mainitussa lainkohdassa poliisipiirin päälliköllä on oikeus määräämillään ehdoilla antaa lupa sellaisen näyttelyn järjestämiseen, jossa ei tapahdu myyntiä. Ehdotetaan, että poliisipiirin päälliköllä on oikeus sallia näyttelyn aiheeseen liittyvien arvoltaan vähäisten näyttelytuotteiden myynti.

Tämä vähentäisi lääninhallituksissa rutiiniksi koettujen poikkeuslupien raskasta ja hakijoillekin kallista hallintomenettelyä.

Vuonna 1994 uskottiin lääninhallitusten pystyvän paikallistuntemuksensa ja eduskunnan talousvaliokunnan yksityiskohtaisten myöntämisperusteiden avulla ratkaisemaan poikkeuslupahakemukset lain tarkoittamalla tavalla. On kuitenkin osoittautunut usein, että myöntämisperusteena on käytetty lain entistä laveampaa soveltamista ja tehty päätöksiä eduskunnan nimenomaisen tahdon vastaisesti. Oikeusviranomaiset ovat myös omaksuneet hallituksen käsiteltävänä olevan linjan lain radikaalista muuttamisesta jo ennalta, eikä korkein hallinto-oikeus muovatesaan asianosaikäsitettä ole sallinut juuri muille kuin lääninhallituksille itselleen valitusoikeutta.

Koska tietämämme mukaan muissa Euroopan maissa ei ole Suomen kaltaista poikkeuslupasäännöstöä, katsomme esittämämme lisäyksen 4 §:n 2 momenttiin täyttävän lain tarkoittaman joustavuuden, eikä poikkeuslupamenettelyä näin ollen tarvita. Huomautamme, että tänä kesänä hyväksytty Saksan uusi liikeaikalaki, joka on Suomen vuoden 1969 liikeaikalain kaltainen, ei ole tuntenut aiemmin, eikä uuteen lakiin kaan sisälly, poikkeuslupamenettelyjä missään muodossa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vähittäiskaupan ja eräiden työliikkeiden liikeajasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 24 päivänä kesäkuuta 1969 vähittäiskaupan ja eräiden työliikkeiden liikeajasta annetun lain (435/69) 5 §, sellaisena kuin se on 10 päivänä kesäkuuta 1994 annetussa laissa (446/94), ja muutetaan 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

4 §

Poliisipiirin päälliköllä on oikeus määräämälään ehdoilla antaa lupa 1 §:n 3 momentissa tarkoitettun liikehuoneiston aukioloon 1 §:n 2 momentissa ja 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuina

päivinä sellaisen näyttelyn järjestämistä varten, jossa näyttelyn aiheeseen liittyen saadaan myydä arvoltaan vähäisiä näyttelytuotteita.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 1996

Jorma Kukkonen /sd
Riitta Prusti /sd
Erkki J. Partanen /sd
Tauno Pehkonen /skl
Esa Lahtela /sd
Reino Ojala /sd
Anne Huotari /vas
Kari Rajamäki /sd
Valto Koski /sd
Iivo Polvi /vas
Jukka Vihriälä /kesk
Asko Apukka /vas
Raimo Vistbacka /ps
Sinikka Hurskainen /sd
Aino Suhola /kesk
Markku Vuorensola /kesk
Pertti Virtanen /evir
Mikko Elo /sd
Toimi Kankaanniemi /skl

Pentti Tiusanen /vas

Arja Ojala /sd
Tuija Pohjola /sd
Tapio Karjalainen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Janne Viitamies /sd
Raimo Mähönen /sd
Pekka Leppänen /vas
Mikko Immonen /vas
Hannu Takkula /kesk
Annika Lapintie /vas
Bjarne Kallis /skl
Timo Laaksonen /vas
Eero Lämsä /kesk
Outi Ojala /vas
Esko-Juhani Tennilä /va-r
Tuija Brax /vihr
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Sakari Smeds /skl
Virpa Puisto /sd

Pirkko Peltomo /sd
Marja-Leena Viljamaa /sd
Eila Rimmi /vas
Raimo Holopainen /sd
Jukka Gustafsson /sd
Johannes Koskinen /sd
Kalevi Olin /sd
Jorma Vokkolainen /vas
Tarja Filatov /sd
Jouko Jääskeläinen /skl
Veijo Puhjo /va-r
Klaus Hellberg /sd
Tuija Maaret Pykäläinen /vihr
Mikko Kuoppa /va-r
Matti Ryhänen /kesk
Janina Andersson /vihr
Matti Vähänäkki /sd
Päivi Räsänen /skl
Liisa Hyssälä /kesk

Annikki Koistinen /kesk